

CAelii antonij Hebrissenfis gram-
matici: in. A. Persium flaccum poetā
satyricum interpretatio: cum quibus-
dam que a librarijs deprauata atque
detorta fuerunt: per eundem recogni-
ta & ad vnguem emendata ac nouiter
impressa feliciter incipitur.

Hieronimus.
Augustus.
Suetonius.
Horatius.

Hieronimus in qda epistola ad beliodorum scribens: Recordare inquit frater tyre cinij tui die: qd dicitur in baptisate psepul-
tas i sacramenti vba iurasti: i nico donatu qd militatur? accepas hostilia castra suspirat. Ad sacra vati carmen af-
fero usm. i. ad sacra poetica quibus ego ipse sum semipapan? dferabāt vo carmina sua poete i ede apollinis i musaz
qua Augustus: vt auctor e Suetonius i palatio dicitur de q bozati? scripta palatin? qcuq; recepit appollo. C Quis
expedituit? carone significat se factu poeta: q plittaco? i pica copellunt ad imitadas voces bñanas: vt recitat ad illud
vn incoepit: nec fonte labra plm caballi
no. 7c. dicitur. (Quis expedituit) i. ex-
pediti fecit. (Pittaco) aut notē bñā-
ne vocis imitatri. suū chere. i. ingentū
7 naturale. Sunt vo qdā lfc qd plittaci
nequāt expmerednat vo facillime chi.
7. r. Mā q 7 martialis in disticho cui? in
der e pttaco? scribit: Pittaco? a vob ali-
orū noia distca: hoc didici p me dicere ce-
sar auc: ad chere grecū referendū ē: nisi
forte ideo sic vt pncipi bladiat. (Et do-
cuit pttaco?) auct itē bñāne vocis imita-
trices. Martialis pica loquax certa dñz
te voce saluto: si me nō videas: esse nega-
bis auē (Lonari) i. imitari. (Mā vba)
i. bñāna. Mā gē artis rñdet qstōi. (Cē-
ter) inqt subaudi esuriēs. (Mā gē artis
i. q inuenit 7 docet oēs artes. Vergi. i.
geoz. labor oia vincit ipoz? 7 duris vr-
gens in reb? egestas. Et largitor ingenij
i. q facit boies ingeniosos venter dico.
(Artifer seg) i. ad sequēdū. (Voces ne-
gatas) subaudi a natura. sicut est illud inue-
nalis. Si natura negat facit indignatio-
nis. C (Qd) ex pdictis infert: qd spe-
luci pposita: et inceptissimi qz carmina
egregia cōponēt. dicit itaq; (Qd) p. 5.
(Si spes nūmi dolosi) i. q sui cupidita-
te boies dolosos facit: sin illud Vergi.
ij. cñ. Quid nō mortalia pectora cogis auri sacra fames. (Refulerit) i. fuerit pposita: qd ad auri splēdorē ē referē
dū. (Credas) i. tu credere possis. (Linos poetas) auct itē simonis bñāni imitatrices: vn Martiali. coruū salutato: ē
cognofat. (Et pttaco? poetas) a poetas. q. qd ē masculinū poetas. idis erit femininū: sic a pttaco. q. pttaco. idis.
(Lātare) subaudi possi. (Adellos pegaseū) i. carmen poeticiū: vt dixim? pegaseus equus alar? sententiū bypoc-
renē missis sacru ictu pedis eliauit. Angelus politian? codices vetustos ostēdit: in quib? p mellos carmen erat scri-
ptuz: idq; rō carminis labiet hippoactici exgebat. Sed Mā mola? barbarus nō minoris auctoritatis vir bc mēri
carmen affert ex bymnis illi? in q mellos primā pducit. Quare lectio cois defendēda ē: 7 mellos p duplex. i. scribē
dum. vel ita legendū. Lātare pegaseū mellos credas.

Martialis.
Martialis.
Vergilius.
Juuenalis.
Vergilius.
Martialis.
Angelus politianus.
Martialis.
In op: labo-
rare qd pauci
legēt turpe ē.
Juuenalis.
Angustambil
agēdo qm q
magatur nla
git.
Quid sit er-
man.

SATIRA.

Ad sacra uatum carmen affero nostrum.
Quis expedituit pittaco suum chære?
Picasq; docuit nostra uerba conari?
Magister artis ingenijq; largitor
Venter: negatas artifex sequi uoces.
Quod si dolosi spes refulerit nummis
Coruos poetas; & poetidas picas
Cantare credas pegaseum mellos.

SATIRA PRIMA.

Prima poetarum mores & tempora monstrat.
Ocuras hominū: o quantū est in rebus manes?
Quis leget hec? min tu istud ais? nemo hercule nemo
Vel duo: uel. nemo? turpe & miserabile. Quare?
Ne mihi; Pollydamas & troades labeonem
Pretulerint? nuge. non si quid turbida roma
Eleuet; accedas; examen ue improbum in illa.

Ocuras hominū: o quantū est in rebus manes?
Quis leget hec? min tu istud ais? nemo hercule nemo
Vel duo: uel. nemo? turpe & miserabile. Quare?
Ne mihi; Pollydamas & troades labeonem
Pretulerint? nuge. non si quid turbida roma
Eleuet; accedas; examen ue improbum in illa.

PRIMA.

Castiges tritina: nec te qua fueris dicere.
Nam roma est quis non? At si fas dicere? sed fas.
Tunc cū ad canicem: & nostrū istud uiuere triste
Aspexi: & nucibus facimus quecunq; relictis
Cum sapimus patruos: tunc tunc: ignoscite: nolo.
Quid faciam? sed sum petulanti splene cachinno.
Scribimus inclusi: numeros ille: hic pede liber:
Grande aliqd: aliqd qd pulmo aīe prelarg? anhelet.
Scilicet hæc populo: pexus togaq; recenti.
Et natalicia tandem cum fardoniche albus
Sede legens celsa liquidā cum plasmate guttur
Mobile colluerit: patranti fractus ocello.
Hic neq; more probo uideas: nec uoce serena
Ingentes trepidare titos: cum carmina lumbum
Intrant & tremulo scalpuntur ubi intima uersu.
Tum uetule auriculis: alienis colligis escas?
Auriculis quibus? & dicas cute perditus? ohe

hoc ē romanorū mores atq; corrupta rerū detegere iudicia: vt inde sibi risum exuat dicēs (Sed sub cachinno) i. i-
ridibūdos: nā cachinari est solute atq; immodice ridere unde cachinnones dicti. (Pettulanti splene) i. lasciuo 7 in-
risum parienti. Mā vt scribit? Plim? naturalis biso. li. x. splē sine iyn rufus atq; iocoz sedes ē. C (Scribim? inclusi)
si. in q romani mimi? sapiāt: illud videlicet ut: qd scriptores parat atq; p onit se iudicio: vulgi uerianē fauoris au-
ram inde auaspētur. adulatores vero adulationi subseruunt atq; ita ex equo vtriq; peccāt: qre i vtroq; pōta inuēbi-
tur. dicit igit. (Nos inclusi) i. a turba canoti. (Scribim? aliqd gradē) i. sūlo gradū qd i turpido. p parēt: in ve-
ro partes plepsis applicant dicēs ille numeros. i. versus q numeris syllabay 7 tēpoz constāt. (Hic pede liber) i. i-
solutus lege carminis. qd. d. in pōsa oratione. (Quod pulmo prelargus anime) i. dicit acris que in largitor spirit. C
(Anhelet) i. cum anhelatu refonet. sic infra. Tu neq; anhelanti coquatur dum massa cammo folle premis ventos.
(Scilicet hec populo) subaudi que sequuntur nam superioza: ad se tantum poterant pertinere: nisi etiam uelis et
illa recitationis gratia parari. vñ autem tanto apparatu fauoris pk bei gratia conciliandi: non potest reprehensio-
ne carere: cum presertim ex tam molli 7 lasciuia recitatione auditores in libidinem ex illius uel bis cenceptam pu-
riant. Dicit igitur. (Cum pexus) subaudi poeta aut capillos habens pexus. vel pexus. i. pcratus: hoc est uel se pe-
ra indutus. Martialis. peratus pulchre rides mea zoile trita. (Et albus) i. dicit uel se alba indutus. (Tegareccnti)
id est nona. (Cum sardoniche) lapillo precioso sardium 7 onycha representans. (Natalicia) i. qua solis natalibus
uebatur. aut die natali sibi dono data. (Tandem) admodum ornatus referri potest. vt Vergilius. tandem progre-
ditur magna comitate ceterua. (Sede legens celsa) i. in cathedra recitans sua carmina. (Et fractus) i. cuius status effoc-
minatusq; uocē muliebri. (Ocello patranti) i. in recitatione quasi rem uenereā perficienti: que diu oculis ludibundis
maximē cognoscitur. (Lū) prius (Colucri) i. laucrit. (Guttur mobile) i. scribile ad uoces formādas. (Plasma
teliquido) i. portione. liquidā ad uocē molliendā flectendāq; sumpta. dictū est: aut plasma a plasto quod est formo.
(Hic) i. tunc cum a poeta recitante talia sunt. (Uideas) uideri possis. Titos ingētes. ciues romanes sic dictos
a tutando temp. (Trepidare) i. puritū libidinis titillari. (Cum carmina) i. q; carmina. nam cum cōiunctio. est cau-
salis hoc in loco. (Intrant lumbū) i. penetrāt in ipsam libidinis sedē. (Et ubi intima scalpuntur) sumptū ē ab ijs q
scabiosi cū sine dulcedine scabendi fruuntur. (Versu tremulo) i. qui uoce tremula 7 infracta in aures auditoris de-
scendit. aut uersu tremulo. i. titillatoze membrorū. C (Cum uetule) in ipsum poetam quasi auctore tanti mali inuēbi-
tur: cum presertim senex sit. dicit igitur. (Cum uetule) pro tu ne o senex. 7 respicit ad illud quod supra dixit tūc cum
ad canicem. (Colligis escas) i. queris materiā 7 fomenta libidinis. (Auriculis alienis) i. ut alios incites in libidinē:
qd turpius ē: q si te ipm incitares. (Auriculis qbus?) capite quassanti hoc profertendū est. q. d. quē libentissime bu-
fimo di illecebras audiatū sunt. vel ad illud referendū est: qd infra dicitur? est. auriculas asini quis non habet? vt sit
auriculis qbus? vt intelligas illos esse iudices ineptos: quib? talia deferantur. (Et perditus cute) i. nimio studio ba-
bens cutē pallore ac macie depditam. (Dicas obe) uox bacchantū ē: quales se poete nōnunquā fingunt: hoc ē bac-
chi numine iustāmatos. vt Horatius. obe recēti mēs trepidat metu. 7 Juuenalis. satir est cum dicit Horatius obe.
a ij

Vergilius
Horatius
Horatius
Horatius
Martialis
Vergilius
Plasma a
plasto quod
formo est.
Obe vox bac-
chantū est
Horatius.
Juuenalis.

SATIRA

(Quid didicisse) verba sunt poete q laudis cupiditate dicit scribit recitatq carmina sua...

ADartialis. Juuenalis. Seneca.

Sanctus. aug. in 12. p. 102. in 12. p. 102.

Valerius. a. u. p. 102. in 12. p. 102.

Formidus. a. u. p. 102. in 12. p. 102.

Formidus. a. u. p. 102. in 12. p. 102.

Formidus. a. u. p. 102. in 12. p. 102.

Dictare dice recte. Juuenalis.

Capillati cri neri cianari. ADartialis. ma le vero exami n et ois corru pnis uider ADartialis.

Argilius.

Supplatare dfrandare at qz dunnare est.

Horatius. Hec sit life se puchoz. S. E. S. A. L. Juuenalis.

Quid didicisse: nisi hoc fermētum: & que semel intus Innata est rupto iecore exierit caprificus? En pallor seniumq; mores: usq; adeo ne Scire tuū nihil est: nisi te scire hoc sciat alter? At pulchrum est digito monstrari: & dicier hic est. Ten cirtorum centum dictata fuisse Pro nihilo pendas: ecce inter pocula quærunt Romulidæ saturei quid dia poemata narrent. Hic aliquis cui circa humeros & ianthina læna est Rancidulū quiddam balba de nare locutus Phyllidas hipfipylas uatum & plorabile si quid Eliquat. & tenero subplantat uerba palato. Assensere uiri: nunc non cinis ille poeta: Foelix. non leuior cippus nunc imprimat ossa: Laudant coniuuæ nunc non emanibus illis: Nunc non e tumulo fortunataq; fauilla Nascentur uiolæ: Rides ait. & nimis uncis

Sanctus. aug. in 12. p. 102. in 12. p. 102.

PRIMA.

quēpiā qui poete illius qui tōtōpe laudat: partes tuas. (Aut) ille poete defensor. (Rides). s. o. persi. (Et indulges nimis) i. das opera. (Naribus) i. subannatiōib; hoc est rōchis nos suspēdēdo: ut ait Horati. natio sus pēdis adūco. (An erit) subaudi quispiā. (Qui recuset). i. neget. (Velle meruisse os ppli). i. laudes meritas a ppto sequi. (Et qui locut' digna cedro). i. eternitate. cedro eni sine cedreleo hoc est oleo cedrimo perūgebant charte ne tincis & blattis pertiderent: aut carie sentiret. idq; cedrus pstat. ADartialis ad lib; suū. cedro nūc licet ābulas perunctus. & Horatius

Horatius ADartialis

Naribus indulgēs, an erit: qui nelle recuset. Os populi meruisse: & cedro digna locutus Linqere: nec scombros metuētia carmina: nec tus Quisquis es o modo quem ex aduerso dicere feci. Non ego cum scribo (si forte quid aptius exit: Quando hæc rara auis: si quid tamen aptius exit: Laudari metuam. neq; enim mihi cornea fibra est. Sed recti finem extremumq; esse recuso Euge tuum & belle. Nam belle hoc excute totum. Quid non intus habet? Non est hic ilias acci Ebria ueratro: non si qua elegidia crudi Dictarunt proceres: non quicquid deniq; lectis Scribitur in citreis. Calidum scis ponere fumen Scis comitem horridulū trita donare lacerna: Et uerum inquis amo: uerum mihi dicito de me. Quipote: uis dicam: nugaris: cum tibi calue Pinguis aqualiculus propenso sesquipede extet. O iane a tergo quem nulla ciconia pinlit:

ADartialis ADartialis

illas adis por la obra de la gaku rapina

proceres. us. por los formapales honores

arbor. arbor. i. por la rora. i. por la Juuenalis maderia de la arbor / arbor / arbor. a. u. por los de la arbor

ADartialis

Veratrum. i. berba est qua poete purga bantur.

ADartialis

ADartialis

ADartialis

ADartialis

dura: ut nō tangar laudis cupiditate: pferim illa q virtute sequit: tanquā vmbra corp; fibra nāq; dicit: qua sanies. i. i perfect' sanguis per corp; diffundit. sicut sanguis per venas. spūs per arterias. sed peculiariter fibre de iecore dicitur ubi sunt copiores huiusmodi meat; (Sed recuso). i. nego. (Euge tuū & belle). aduerbia sunt applaudentis alicui poete. ut infra euge poeta. & ADartialis. effete. graniter. cito. nequiter. euge beate. (Ergo euge tuū & belle). i. tuas istas laudes. (Nego esse finē recti & extremū). i. vltimū & sumū bonū ad qd oēs tuos labores referre debeas ac si dicit nō in eo cōstituere debes fructū vigiliarū tuarū: ut ab alijs lauderis: sed vt cōsciētia recte facti opis fruaris. (Nā eren te totū hoc belle). i. examina istas laudes. & est sumptū a facis. q; excutimus vt sciam? qd intus cōtinēt. (Quid nō intus habet?). q. d. plenū est adulatōe atq; misera ambitōe. (Nō est hic ilias). sensus ē in carminib; meis nihil tale est: qd plausus & vti acclamatiōes expectet: qd alij poete auanpari solent. (Nō est hic ilias acci) tale quiddā quale in poemate acci poete qd ilias hoc est de bello troiano inscribit. (Ebria ueratro). i. plena elleboro quo se purgabāt: qui subtile aliq; opus scriptari erant. hoc se carneades purgant cōtra stoicos disputatur. Et nō sunt hic elegidia. (Si qua elegidia crudi proceres dictarūt). i. elegia. nā elegidion diminutiū est: ex forma græca pro parua elegia. Et pceres crudos appellat. i. qui ppter nimij studiū laborātes eraditate stomachi nō bene cibos cōcoquebant. Et nō est hic. (Quid aut scribit in citreis lectis). i. in tabellis ex materia citri arboris preciosæ in quib; soli proceres solēt scribere Et atro aut tabellas pncipib; fieri solitas. etiā Homerus scribit in fabula bellozophontis: quādo ad liciozū regē missus est. In disticho ADartialis cui lēna est pugillares citrei. sectanisi in tenues effem? lingua tabellas: effem? liby ci nobile dētis op? (Calidū scis). sensus est: nō posse fieri vt hic sciat: qua opinione sit apud alios: cū munerib; pcor ruperit cliētes & amicos: qui verū illi: dicituri erāt. (Scis ponere). i. in coena cōtinuis. (Sumē calidū). qd saliebat ex potze primipare papillis. res i martimis delicijs apud romanos. ADartialis d sumie: esse ptes nōdū sumē: sic vberet largoz effluit & vino lactepapilla tumet. (Et scis donare comitē horridulū). i. frigorez bozzentē. (Lacerna trita). i. veste lēgo vsu pūpta. Et postea qd id fecisti. (Inq; amo) blādētis est sicut & amabo. ADartialis. dicit verū: mibi marce dic amabo nūc qd magis audiat libeter. Vt verū ergo qd sit audi. verū attrice nō libeter audis. dicitis mibi vep de me. i. de carminib; meis. (Quipote). i. quomō est possibile dici tibi vep: cū amicos pcorruperis. (Eis dicā) subaudi vep ego q nō sis corrupt' tuis munerib;. (Nugaris). i. nugas agis. hoc ē mibi nā illud ē: nugaris. (Lū o calue). i. o. sener. vt su pra. tum vctale. (Aqualic' pinguis). i. vcter i quē sozdes pūat. s; hic pro vctris abolomē ponit. (Extet. i. pūmeat & pcedat tibi) (Sesquipede). i. pceder dimidio. vt sesquimēsis. sesquimod' vū & sesquialtera ppozio arithmetics di eta: qd aliq; numer' pteat alij & p dimidiū. vt ser: qttuoz & duos. (Propēso). i. pcedēt. & alludit ad illud qd pli n' i historia naturali scribit: min' igeniosus ē: qd vcter ē piguis. (O iane scis ē. miseri sūt boies q sic decipiūf ab bis quilloz dūnerāt vitatis admonere: cū absētes & post tergū ab alijs irrūdiāf. ian' at foelix q i occipito qz bz oculos ne qz illi possit illadi. (O iane) subaudi te appello felice. (Quē nulla ciconia). i. man' formata i spēz ciconie. (Diste). i. tū

por que los paganos se dize... la ragniera... la de la gaku rapina... maderia de la arbor

ADartialis ADartialis

ADartialis

ADartialis

ADartialis

ADartialis

ADartialis

ADartialis

ADartialis

ADartialis

ADartialis

ADartialis

ADartialis

ADartialis

ADartialis

ADartialis

ADartialis

ADartialis

ADartialis

ADartialis

ADartialis

ADartialis

SATIRA

Comodia pifca bofuffi vitia infectat... (Eupolidē iratū) scriptorē...

Iratum eupolidem prægrandi cum sene palles;

Aspice; & hæc. si forte aliquid decoctius audes

Vnde uaporata lector mihi ferueat aure;

Non hic qui increpidas graiorum ludere gestit

Sordidus; & lusco qui possit dicere lusce.

Se se aliquem credēs italo quod honore supinus

Fregerit heminas areti ædilis iniquas.

Nec qui abaci numeros & secto in puluere metas

Scit ruisse uaser: multum gaudere paratns

Si cynico barbam petulans nonaria uellat.

His mane dictum: post prandia calliroen do.

SATIRA SECVNDA.

Quidq; optare decet: quid nō optare secunda.

Vnc macrine diem numera meliore lapillo:

Qui tibi labentes apponit candidus annos.

Funde merum genio. nō tu prece possis emaci.

Quæ nisi seductis nequeas cōmittere diuis;

At bona pars procerum tacita libabit acerra.

(Sicut uidere increpidas graiorū) i. cu... pit grecos dridere ppterea qd certo cre...

Et q' gaudet reproba... de re uina... nature imputata...

Juuenalis... Martialis... Horatius... Leonardus... Carolus... Joannes

Martialis... Horatius... (scribit)

Martialis... Calliroes fabula

Martialis

Vergilius

Vergilius

arithmeticos; q in tabella q dicit abacus numeros disponit... delectos putromb' comodu est...

Hæc macrine. hoc satyra ex dialogo platonis: qui alcibiades secūsus inscribit: est expressa...

SECVNDA

(Haud proptu e) i. nō est facile 7 iproptu paratu. (Cui vis) qz nemo id pfare poterit...

Haud cuiuis proptu est murmur: humilesq; susurros

Tollere de templis: & aperto uiuere uoto.

Mens bona. fama. fides. hæc clare & audiat hospes.

Illa sibi introrsum: & sub lingua imurmurat: o si

Ebuliat patru preclarum funus: & o si

Sub rastro crepet argenti mihi seria dextro

Hercule: pupillum ue. utinam: quē proximus heres

Impello: expungam: nanq; est scabiosus: & acri

Bile tumet. nerio iam tertia ducitur uxor.

Hæc sancte ut poscas tiberino in gurgite mergis

Mane caput bis terq; & noctem flumine purgas.

Heus age responde: minimū est quod scire laboro.

De ioue quid sentis: est ne ut preponere cures

Hunc cuiquam: cui nā: uis statio: an scilicet heres?

Quis potior iudex: puerisue quis aptior orbis?

Hoc igitur quo tu iouis aurem impellere tentas

Dic agedum statio. pro iupiter o bone: clamet

Iupiter: ad se se non clamet iupiter ipse?

Ignouisse putas: quia cum tonat ocus ilex

bi mōtret ut illi th: sauro inueto q mercenarius agrū illū ipsum mercat' dices arant amico hercule...

Seneca

Juuenalis... Paul' apo... stulus

Horatius

Horatius

Juuenalis

Juuenalis... Vergilius

Heus

Infus

b

SATIRA

(Ant car no potius) ac si dicat, Quandoquidē ita mollis & delicatus es: & cum sis, (Salūbo tenero similibus.) Cui
ou mater cibos rostro inferit. Et cui sis, (Similis regū pueris) i. dicitur filii qui in delicijs nutriunt. (Et cur no po-
scis papare minutū.) i. infantū more potius minutas papas. sic enī pueri vocant cibos sicut potum buas: Latone &
Mārcello auctorib⁹. (Et cur no iratus māme) i. matris: que ita ab infantib⁹ appellat eisdē auctorib⁹ que admodū pa-
ter tata. Mārtialis. māmas atq; tatas habet apbra: sed ipa tatarus dici & māmarū māxime māma pōt. (Recusas

Lato
Mārcellus
Mārtialis
Lalare

lalare
Lapare ppi
m ē pueror

ambages
por los rodeos

cu/ba
fumo

malica & trabe
por vestimenta
malicay. qd 3 por
vesti de trabe
dura

Doratus

Vergilius
Fidela

Vergilius

Amphedg

Doratus

Juvenalis

Venimus: aut cur no potius teneroq; palumbo
Et similis regum pueris papare minutum
Pofcis: & iratus mammae lalare recusas?
An tali studeam calamo: Cui uerba: quid istas
Succinis ambages: tibi luditur, effluis amens.
Contemnere, sonat uitium: percussa maligne
Respondet uiridi non cocta fidelia limo.
Vdū & molle lutū es, nūc nūc properādus & acri
Fingendus sine fine rota, Sed rure paterno
Est tibi far modicum: purum & sine labe salinum:
Quid metuas: cultrixq; foci secura patella:
Hoc satis: an decet pulmonem rumpere uentis?
Stemmate quod thusco ramum millefime ducis?
Censoremq; tuum: uel quod trabeate salutas?
Ad populum phaleras, ego te intus & in cute noui.

propo as
comid p opas
lar sugere

ingens

trabcat

TERTIA

phalere ornamenta equorum sunt: quibus plerūq; eptores illorum decipiuntur, quasi dicat, his fortunę ornamentis:
hoc est dicitis & nobilitate populus decipi solet: qui sola hęc putat bona, me autē decipere nō potes: qui bona tantū
animi vera bona esse iudico, (Ego noui te intus & in cute), i. intra cutem, id est quā sis vitiosus introitus
nō ignoro, (Nō pudet), quod in principio satyrę diximus: hoc in loco repetendū est: hanc satyrā in eos maxime scri-
ptum esse: qui nōdum sibi habitum vitiosum ingenerarūt: & qui possunt rursus in viam virtutis redire, Nam qui viti-
orum lōgo usu quasi profundissimo quo-
dam somno sepulti sūt: qualis est nacta
homo perditę luxurię: h nullis exhortati
omb⁹ excitari possunt. Dicit itaq; poeta
in adolescentē vitio incōtinentię laboran-
tem: & qui possit in meliorē viam pedem
referre, (Nō pudet), te subaudito ado-
lescens, (Quere ad morem), id est ad si-
militudinē, (Nacte), nomen proprium
viri celebratum infamia apud Doratius
& Juvenalem. (Disincti), desidis & ne-
gligentis nam malecinctos sic appella-
re solemus, vt infra, cum bene disincto
cātauerit ocyra verne, Et vergili⁹, viij,
encydos, Hic numaduz genus: & disin-
ctos mulciber apbzos, sic ediuerso dili-
gētes & expeditos pinctos & accinctos
appellam⁹. (Sed stupet hic vitio), (San-
sus est, hic nacta homo vitiosus: & qui ba-
bitum delinquendi male viuendo sibi ac-
quisiuit: cum neq; minimā quidem ratio-
nis scintillam habeat: nō scilicet se pec-
care: atq; ex eo incurabilis est, tu vero cuz
per etatem nō vitio sed incōtinentia labo-
res: facile potes ad animi sanitatem re-
dire, (S; hic) scilicet nacta, (Stupet)
id est attonitus est: careq; motu & sentit.

nacta
Anpca & Anpca
passim se outo po
rur se estu mirato
marabillar se rurece

Juvenalis
Vergilius
hibido
omys ma
deuata opituras

Anper

Stupet
Fibris
Diluis
Bellus
Aristoteles

Doratus
Ailpous

poribus sine porilag

Non pudet ad morē discincti uiuere nacta?
Sed stupet hic uitio: sibi frīq; increuit opimum
Pingue, caret culpa, nescit quid perdat: & alto
Demersus summa rursus nō bullat in unda.
Magne pater diuum sauos punire tyrannos:
Haud alia ratione uelis: cum dira libido
Mouerit ingenium: feruenti tincta uenenos:
Virtutem ut uideant: intabescantq; relicta.
An ne magis ficuli gemuerunt æra iuueni:
Et magis auratis pendens laquearibus ensis
Purpureas subter ceruices terruit: imus
Amus præcipites q; si sibi dicat: & intus
Palleat in foelix quod proxima nescit uxor.

propo
ingens
omys
ma
deuata

peribit
optimus
opituras

(Uitio, quod non potest nisi longa consuetudine multisq; actionibus vitiosis generari, (Fibrisq; increuit opimum
pingue, id est pinguedo quędam crassa occupauit illius præcordia, fibre autē proprie iecoris sunt: pingues vero plū-
nio gelioq; auctoribus ingenio sunt tardi, (Caret culpa), quia si quędam Aristoteles ait libro ethicoz. iij. Igno-
rat omnis flagitiosus que facere & a quibus abstinere oportet, & qui per ignorantia peccat: culpam carere videtur. Sed
reuera nō caret: quia ipse causa sue ignorantie: sicut is qui per ebrietatē quempiā occidit, idco culpa nō caret: quia
ipse fuit causa sue ebrietatis: ex lege pictaci poena duplici in eum constituta, (Nescit quid perdat), perdit enim bone
itatem: cum per ignorantia turpe aliquid committit, (Et demersus alto, id est quasi profundo mari obrutus, (Nō
bullat in summa unda), id est non facit bullas in similitate aque: quod signum est illum esse extinctum quia nō spirat,
(Magne pater diuum), in eos qui relicta virtutis via sectantur vitia: poeta incandescit offendens eos quanto in toz-
mento uiuant: quantumq; sibi ipsis displiceant vt nō sit illis necesse poenas futuras expectare: cum impresentia satis
superq; torquent, (Magne pater diuum), pro diuoz, i. optime atq; maxime iuppiter, (Haud uelis), i. noli, (Du-
nir seuos tyrannos), nam per se tyrannos apud antiquos honestum est nomen ideo addit seuos, (Alia ratione), i.
alio modo, subaudi quam, (Et uideant virtutem), scilicet in alijs florentem, (Et intabescant), id est inuidia & dolo-
re corumpantur, (Relicta), scilicet illa virtute, id est sine illa, Doratius secundo sermonum inuidiam placare paras
virtute relicta, Et per parentam interposuit, (Cum dira libido, per quam ad peccandum incitantur, (Tincta fer-
uenti ueneno, id est per ire feruorem incitata, nam vt Apuleius in libro de philosophia inquit, ira & libido vitiorum
doctrines sunt omnium, (Adouerit), perturbauerit illorum ingenium, Nam omnia vitia quemadmodum & virtutes
morales in irascibili & concupiscibili sunt: que partes sunt appetitus, (An ne magis ficuli), sensus est, nullus corpo-
ris cruciatus ita torquet male agentes: vt conscientia vite crudeliter & per aliorum iniurias atq; atq; eum intelligūt
se ire præcipites in vitia sine vlla redeundi spe, Nam est supra dixerat eos nihil tale sentire atq; nescire quid perdāt
non deest tamen illis vermis ille ex euangelio atq; remozus quidam: vt aiunt: conscientie, quod exemplo phalaridis
& dionysij sine damocles sub dionysio ostendit dicens, (An ne, id est nunquid, (Æra iuueni ficuli), id est iuuenis
ille ereus quem perilus sine perilus atheniensis dedit phalaridi agrigentorum in sciliatyranno: in quo subiectis
flammis inclusi mugitus boum clamantes imitari cogebantur: quod tormenti genus in suum auctorem tyrann⁹ pri-
mum expertus est, (Magne gemuerunt), id est magis torti sunt in illo iuueno inclusi: quasi dicat, nō tantopere illi
torquebantur: q; mali conscientia vite torquentur, (Et ensis pendens ex laquearibus aureis), pro auratis, (Magne
terrunt ceruices subter), subaudi positas quasi dicat nō magis terruit, hoc sub dionysio tyranno syracusanorū factus
est, Nam cum damocles assidens dionysio diceret illum sui temporis omnium mortalium fortunatissim⁹: vis inquit
ille tu quoq; isto modo fieri fortunatus: Quq; damocles annuisset: hominē in mēsa magno cū rebus apparatu collo-
cauit: & ensē ex seta equina illius capiti impēdere fecit, hortabaturq; vt epulis vesceretur, cetera nota sunt, (Imus
imus præcipites), sensus est pendēs ex superiorib⁹: nō magis gemuerunt ereo iuueno inclusi sub phalaride, nec da-
modes ille adulator ita anxius fuit sub dionysio enē impēdere, (Quā si tyrā⁹ dicat sibi), i. intra se cogitet dicatq;
(Imus imus præcipites), i. gradu irreuocabili præcipitatur, (Et itus palleat), i. intra se conscientis torquet, ppter flagi-
tium, Quod vroz proxima nesciat, quia tyrā⁹ etiā proprie vroz nō fidit: quod in ee dz dionysio exploratum est,

SATIRA.

clientis marfus. i. que res memoria restituat clientis marfi: cuius causam defendit: nam clientis est cuius causam patro...

Menaq; quod prima nondum defecerit ore. Hic aliquis de gente hircosa centurionum Dicat: quod satis est sapio mihi: non ego curo...

Farafas

Virtus est a...

Doratus

Vergilius

Doratus

Aristoteles

Juuenalis

Vergilius

Juuenalis

Doratus

Sapor vini...

Plautus

TERCIA

At tu deterius palles. medici consilium non solum non admittit incotines: sed etiam illi commeliose appellas...

At tu deterius palles. ne sis mihi tutor Iam pridem hunc sepeli. tu restas. perge tacebo. Turgidus hic epulis atq; albo uentre lauatur...

Doratus

Juuenalis

meophytis...

Vergilius

Seruus

Doratus

lunary a. uz. por...

cosa en lodada...

anno miz. i. uerba...

recedi...

obvosa e perogita...

Vergilius

Vergilius

archemori Tibia cui teneros suetus de ducere manes. Et saluator noster in euangelio suscitatur puella: tibicines aufer...

SATIRA.

Ad Martialis

herba nota qua pauperes utuntur in cibis. Ad Martialis, ut sapiat fatue fabrorum pradia bete. (Alges.) duas animi gnr...

Alges: cum sparfit membris albus timor aristas. Nunc face supposita feruescit sanguis: & ira Scintillant oculi: dicisq; facisq; quod ipse Non sani esse hominis: non sanus iuret orestes.

SATIRA QVARTA.

Rem populi ignaros prohibet contingere quarta.

Rem populi tractas: barbatu hoc crede magistrum. Dicere: sorbitio tollit quem dira cicuta: Quo fretus: dico magni pupille pericli: Scilicet ingenium: & rerum prudentia uelox Ante pilos uenit. dicenda tacendaq; calles. Ergo ubi commota feruet plebecula bile Fert animus calidæ fecisse silentia turbe. Majestate manus: quid deinde loquere? Quirites Hoc puta non iustum est. illud male: rectius istud. Scis etenim iustum gemina suspendere lance Ancipitis libræ: uerum discernis ubi inter

Plato Socrates

Rem populi tractas. In argumeto secundæ satyræ diximus duos dialogos scripsit Plato sub Alcibiadis nomine...

Ordo pupille

Justinus

Juuenalis

Plinius Vergilius Terentius

Vergilius Lucanus Vergilius

Ordo est. Dico pupille magni pericli. i. o Alcibiades. fuit enim hic adolescens elinix ex Dinomache filius: socratis discipulus...

Verum inferius

QVARTA

partis intellectus. aut veru pro iusto posuit. nec rectu a curio: cu regula ipa ronis qua hoc debet explorari. sit curua...

Curua subit: uel cum fallit pede regula uaro. Et potis es nigrum uitio præfigere theta. Quin tu igitur summa nec quicquã pelle decorus. Ante diem blando caudam iactare popello Definis: anticyras melior sorbere meracas? Quo tibi summa boni est: uncta uixisse patella Semper: & assiduo curata cuticula sole? Expecta. haud aliud respondeat hæc anus. i nunc Dinomaches ego sum. suffla: sum cadidus. esto Dum ne deterius sapiat pannucea baucis: Cum bene discernit cantauerit ocyma uerne: Ut nemo in sese tentat descendere: nemo: Sed præcedenti spectatur mantica tergo. Quæseris. nostin uectidii prædia: cuius? Diues arat curibus: quantum nõ miluus oberrat.

In qua sedes insanie est. ideo dicit huc potius debere purgare insaniam: quam magistratum affectare per populi suffragia. (Ad racas.) aut puras aut ex mero supptas. Horatius. i. epi. epulit belleboro morbu bileq; meraco. (Quo tibi summa boni) sensus est. vide qd loge abis a gubernada rep. ut nescias in quo sumu bois bonu hoc est beatitudo consistat. (Quo inquit) i. qua in te. (Summa boni) i. sumu bonu humanu hoc est foelicitas est tibi: id est nuquid in eo qd sequitur consistit. (Quis se semp patella uncta) i. pinguis & delicatis cibus. (Et cuticula curata assiduo sole) i. in corpis cute curanda infra & sigas in cute sole. Horatius. i. ser. cuticula curare tunc. Jde pmo sermone. in cute curada plus equo operata uelutius. q. d. nõ eo bois foelicitas consistit ut corpis cura habeam? neglecta animi rone. (Expecta) i. o lector audi: qd Alcibiades ad hæc de summo bono questionẽ respõdeat. (Hec anus) fingit persus anu quandã assistere. (Haud respõdeat aliud) i. nibilo plus sapiet: qd delira anus. (Nunc) uerba sunt Alcibiadis. q. d. ab insane. Ad Martialis. i. nunc & ferru turba molesta nega. (Ego sum Dinomaches) subaudi filius. (Plutarchus quoq; in Alcibiadis vita scribit illu a Dinomache illustri foemina origine ducere: Dinomaches quoq; plato in prologo quẽ dixim? sub Alcibiadis primi a Platone scriptu meminit. O pericli inquit Socrates ad Alcibiadẽ & Dinomaches filii. (Suffla) uerba sunt (Persij in iuuenẽ tumidũ ppter generis nobilitatẽ. ac si dicat. intumescet. (Sum cadidus) i. pulcher. (Esto) dicit Persius in Alcibiadẽ. i. cõcedamus tibi hoc qd sis generosus & pulcher. (Dũ baucis) uetule nomẽ est apud Quidiu. viij. mcta. & quo pacto cũ pylemone coniuge transformata est. (Pannucea) i. pannosa. squallida. & sculta. (Nõ sapiat deterius) i. sit te multo sapietior: ac de morib; rectius indicans. (Luz cantauerit ocyma) i. castigas dixerit obpropria. (Uerne discernit) i. seruo negligenti & cessatoz: quẽ repzebendens probis & maledictis insectat. Nam ocymum illud quod in pabulu bobus scribitur: atq; illis pro farragine datur: cũ maledictis & obprobrijs seri iubetur ut cito crescat. (Plin? libro. xij. Nihil inquit ocymo foecidius. cũ maledictis & probis serendu præcipitur: letius proueniet. ocyma igit pro maledicta & proba posuit. nam huic poetẽ nõ est inuictu licetẽ atq; a remotissimis rebus sumptis translationib; uti. Alij aliter enarrat hunc locũ. ego inuentioni mee fauco: donec quispiã aliud melius intenerit. nam ante hac inuenta nõ placent. (Ut nemo) cũ admiratione legendũ est. q. d. quid hoc est qd nemo & iterũ repetit nemo. (Tentat descẽdere in sese) i. reflectere aciem in etis & animi cogitationẽ in se ipm ut cognoscat quid sit. (Sed mantica) i. saccul? duplex in vtrãq; pendẽs partẽ hispani vocant alforjas. Horatius? pmo sermone. mantica cui libos onere uicere atq; eques armos. (Spectat in tergo pcedẽti) i. eius qui pcedit. ex fabula esopi est sumptu: qui dicit hoies habere binas manticas humeris appendẽtes in quarũ anteriori uitia alieni: in posteriori sua reponũt. Catullus quoq; ad varru. Sed non videm? mantice qd in tergo est. ad hoc alludit plasimographus cũ dicit in psona dei homini inuisto. suspicatur es inique qd ero tui similis. arguã te & statna te cõtra faciẽ tuã. i. ut videas te ipm. hoc est pctã tua qd in dorsum picistina? ut inquit Augustin? pctõres pctã sua post dorsum proiciũt. (Quæseris) que sequuntur sic iungẽda sunt superiorib;. dicitur enim nemine esse qui se ipm cognoscat: sed pctã aliena sectare. sua uero dissimulare. nũc dicit quo pacto alios carpat in simulas illos auaricie aut libidinis obscene. (Quæseris) i. tu uel quispiã qret. animo detrahedi. (Nostin) pro nouisti ne. (Hæc dia uectidij) i. uectidius qd multos agros possideat: (Luius) dicit ille alter cũ loqris. cui? subaudi uectidij. (Diues arat) tu respõdes. illius uectidij quẽ diues arat tñ agroru. (Curib;) uerba fabianus unde adscitus fuit in regnu numã pppilius: & declinat cures. i. plurilater. (Quãtu miluus nõ oberrat) i. uolãdo circuire

Ad Martialis

Ordo papellus parum populi

diminuat qd inter pectatũ fuit pma

Anticyras

Plinius Horatius

Horatius

Horatius

Ad Martialis Plutarchus Plato

Quidius

Plinius

Mantica

Horatius

Catullus

Quidius

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA SALAMANCA

SATIRA

Juvenalis

possit. Juvenalis. cui tot mores: tot praedia servas appula: tot miluos intra tua pasqua lassos. (Hunc ais?) dicit ille alter. q. d. pbe non huc vectidii. (Hunc.) subaudi dico vectidii natu. (Hic iratis genioq; sinistro) i. que cre dibile e...

Quidius

Hunc ais: hunc diis iratis genioq; sinistro. Qui quandoq; iugum ramosa ad compita figit: Seriolae veteris metuens deradere limum...

Hunc ais: hunc diis iratis genioq; sinistro. Qui quandoq; iugum ramosa ad compita figit: Seriolae veteris metuens deradere limum...

Handwritten marginal notes in Latin, including 'farrago orideacea', 'pennis', 'vappa', 'Seneca', 'dixit', 'augustinus', 'ozida', 'enayna'.

Martialis

Horatius

Seruius

Varro

Vergilius

Martialis

Ausonius

Seneca

Vergilius

Dare

Vba dare

cipere est.

QVINTA

eipe neruos) i. arens 7 sagittas alioz. q. d. elude alios ne possint vitia tua carpere. respicitq; ad illud qd supra dixerat...

Si potes. Egregium cum me uicinia dicat Non credam: uiso si palles improbe nummo: Si facis, in penem quicquid tibi uenit amarum;...

SATIRA QVINTA.

Quinta docet qui sit liber: qui sit quoq; seruus. Atibus hic mos est centum sibi poscere uoces: Centu ora: & linguas optare in carmina centum:...

ita bibit laudes pprias: que ad modu arena bibit humore. (Respicit qd no es) i. no admittas laudes qd no mere...

Ad ducta: atq; educto duplex q; seruit? eoz. i. q vito laborat: 7 eoz q dhis seruiit: ofidit poeta qd sit vere liber: 7...

Terentius

Cuidius

Juvenalis

Horatius

Seneca

Horatius

Quidius

Martialis

Seneca

Joanes apo

stolus.

Vergilius

Horatius

Juvenalis

Martialis

Prognos fa

bula.

SATIRA.

(Tu recusas credere nummos?) i. fidei alicuius committere. (Marco spondete.) i. pro illo fide subete. (Et tu palles.) i. times licet amittere. (Sub marco dama iudice.) quippe sit vir iustissimus atq; integerrimus. (Marcus dixit.) subandi alicuius. (Jta est.) et hoc qz vt dicit Juuenalis. quatuor quosq; sua nummorum seruat in arca tibi bz et fidei. (Assigna marce ta bellas.) vba sunt alicuius qui marci dama teste adhibet testamento rogatq; vt subfignet illas tanquam vir bonus et fide dignus: qz in examine testium vt dicit Juuenalis. propter ad censuram de moribus vltima fiet ratio. (Iteq; mera libertas.) sub

Juuenalis

Juuenalis

Martialis

Credere tu nummos? marco sub iudice palles?
Marcus dixit: ita est. assigna marce tabellas.
Hæc mera libertas. hanc nobis pilea donant.
An quisquam est alius liber: nisi ducere uitam
Cui licet: ut uoluit? licet ut uolo uiuere: non sum
Liberior bruto? mendose colligis inquit
Stoicus: hic aurem mordaci lotus aceto.
Hec reliqua accipio: licet ut uolo uiuere tolle.
Vindicta postquam meus a pretore recessi:
Cur mihi non liceat: ius sit quodcumq; uoluntas?
Excepto si quid mæfuri rubrica notauit.
Disce: sed ira cadat naso: rugo saq; fanna:
Dum ueteres auias tibi de pulmone reuello.
Non prætoris erat stultis dare tenuia rerum
Officia: atq; usum rapidæ permittere uitæ.
Sambucam citius caloni aptaueris alto.
Stat contra ratio: & secretam gannit in aurem:
Ne liceat facere id quod quis uitabit agendo.
Publica lex hominum: naturaq; continet hoc fas:

i. pura et sincera sed fucata et falsa. (Et pilea dat nobis bac.) i. falsa libertatem pilea namq; dabat seruo facto libero: idq; erat insigne libertatis in illo. (Martialis.) Totis pilea sarcinis redemi. i. libertate. (An quisquam.) qui ex seruo liber factus est: tali syllogismo concludit. Ille est liber qui potest uiuere vt uult. ego uero vt uolo. igitur ego sum liber. huius syllogismi assumptum ex eo videtur manifestum qd ille est liber qz pro arbitrio suo facit oia. (Ad sum liberior bruto?) qui non modo fuit liber: uerum et actus regis? auctor fuit libertatis populo Ro. (Mendose colligis.) Et scelerata stori corum rident argumeto: concedes maiorem propositionem et negas minorem. Nam assumptione aut pte assumptionis non cessat: nulla est conclusio. dicit itaq;. (Stoicus lotus aurem.) i. habes aurem emunctam et purgata. (Aceto mordaci.) qz bz vim abstergendi cum quadam mordacitate. q. d. qui stoicus acriter intelligit ea qd audit. (Inquit.) rident arguenti. (Mendose colligis.) i. male concludis. nam ego inquit accipio. i. concedo tibi. (Hec reliqua.) i. assumptiones: qd ille est liber: qui uiuit vt uult. (Et tollo.) i. nego. vel tolle ex argumeto tuo minorem propositionem: qd erat. ego uero vt uolo. Nam quemadmodum Aristoteles libro. iij. ethicorum scribit. cum uoluntas tendit in finem finis uero et bonum et seruo pfecto pueri etatur: fit ut impossibile sit qd uoluntas feratur in malum: qd quis malum uelit per se sed ratione boni. Adali ergo non possunt uelle malum: sed per ignorantiam id qd est malum putant esse bonum. Et hinc est qd ignorat ois flagitiosus que facere a quibus se abstinere debet. Ex quo fit ut flagitiosus non uiuat ut uult nec eat in ea que agit: sed potius feratur. (Vindicta.) uerba sunt illius qui ex seruo liber factus est. dicitur in confirmatione minoris propositionis. (Postquam recessi a pretore.) qui me fecit liberum cuemq; ro manum dno id posset. (Adens.) i. mei iuris et potestatis. (Vindicta.) uirga illa pretoris capiti meo imposta. (Cur non liceat mihi.) i. cur non possim. Quodcumq; uoluntas iussit. i. optauit. Vergilius. infandam regina iubes renouare dolorem pro optas. (Excepto si quid mæfuri rubrica notauit.) i. propter quam si mæfurius sabinus qui fuit iuriscultissimus etate tiberij cesaris: notauit certos quosdam locos in quibus liberti patronis suis operas debebat. unde est adhuc apud iure consultos titulus de operis libertorum. rubrica autem dixit pro titulus ex rubrica sine minio aut purpuris scriptus. (Disce.) ostendit iterum stoicus manumissum a dno non esse liberum uerum: sed introducta a legibus libertate. Sed antea quam illum doceat monet ne irascatur aut rideat: sed patienter audiat. (Sed ira cadat.) id est non irascaris. (Et fanna rugosa cadat naso.) id est ne me naso adunco subsannes. Nam fanna est ronchus hoc est honora illa per nares aeris respiratio: quam rugosam appellat: quia in derisione nares corrugantur crispanturq;. (Dum reuello tibi de pulmone.) id est de corde erradico. (Ueteres auias.) id est aniles ineptias: et quas ab auis tuis didicisti. (Ad pretoris erat.) sensus est. ille non est liber uera libertate qui manumissus a dno: sed qui potest secundum uirtutem uiuere: dicit itaq;. (Non erat pretoris.) subandi officium uel non pertinebat ad pretorem. (Dare stultis.) id est ignorantibus. (Officia rerum tenuia.) id est subtilia: qualia sunt in uirtutis medio inuestigando: nam ut ait Aristoteles seruo ethicorum. quemadmodum non cuiusq; est inuenire centrum circuli sed tantum geometre: sic nec inuenire uirtutis mediocritatem pertingere nec potest nisi sapiens. (Et permittere stultis.) subandi non erat pretoris. (Usum uite rapide.) id est uelocis. hoc est qualiter illis uiuendum sit: quia id nesciunt. (Sambucam citius.) sensus est. facilius rusticus artis musice in peritus sciet pulsare sambucam instrumentum musicum cuius crebro in Daniele propheta fit mentio: quam stultus et ignorans recte uiuere: dicit itaq;. (Citius aptaueris.) id est facilius accommodabis. (Sambucam caloni alto.) id est instrumentum illud musicum militari seruo grandi. ac ex consequenti magis corporis uirtutes animi prestanti: potest et sambuca belli machina intelligi: cuius intendere in tactus calo ratione non habeat. (Stat contra.) sensus est ratio et lex et natura uolunt hoc: ut nemo faciat qd facere nescit: quonia illud prae facit: nam qui ignorans est: quicquid facit: uitabit corripetq;. quare abstinere debet omni actione: quandoquidem illam uitatus est. (Ratio stat contra.) subandi hominem ignoratq; et uitiosum uolentem aliquid agere. (Et gannit in aurem secreta.) i. secreto ad aurem insuffurat. (Ne liceat.) facere id qd agendo quis uitabit. i. uitare poterit. (Publica lex hominum.) i. lex naturalis. ut sit id est publica lex et natura: uel lex publica sit ius gentium et natura ius naturale: quia sunt quoniam distinguat ius gentium a iure naturale. (Contra hoc fas.)

Aristoteles

Vergilius

Aristoteles

Sambucam

QVINTA

i. est hoc licitum indicat. (Et inscitia debilis.) id est ut ignorantia nulli rei habilis. (Teneat actus uetitos.) i. pteat se ab aliqua re agenda: qua agere ratio lex et natura uentant. (Diluis helleborum.) qd dicit exemplis manifestat. (Diluis helleborum.) i. si teperas herba illa qd apud antiquos ut dixim? in purgationibus frequenter sumebat. (Cum sis nescius co pescere examem.) i. regere et castigare libere bilancem. (Certo puncto.) i. certo potere: qm libra puctis distinguit: nam ueritru nisi tepere. i. vt medici dicit gradus: et certo potere datur: periculosus est.

Vt teneat uetitos inscitia debilis actus?
Diluis helleborum certo copescere puncto:
Nescius examen: uetat hoc natura medendi.
Nauem si poscat sibi penoratus arator
Luciferi rudis: exclamet melicerta perisse
Frontem de rebus. Tibi recto uiuere talo
Ars dedit: & speciem ueri dignoscere calles:
Nequa subarato mendosum tinniat auro:
Quaq; sequenda forent: & quæ uitanda uicissim:
Illa prius creta: mox hæc carbone notasti:
Es modicus uoti presso lare: dulcis amicis:
Iam nunc astringas: iam nunc granaria laxes:
Inq; lutum fixum possis transcedere nummum:
Nec gluto sorbere saluam mercurialem:
Hæc mea sunt. teneo. cum uere dixeris: esto
Liberq; ac sapiens prætoribus ac ioue dextro.
Sin tu cum fueris nostræ paulo ante farinae.
Pelliculam ueterem retines: & fronte politus
Astutam uapido seruas sub pectore uulpem:
Quæ dederam supra repeto: funemq; reduco.

hoc est tinnitu suo falsitate ostendat. (Auro subarato.) i. qd subitus habet es: et in superficie aurum. et est translatio sumpra ab ijs qui explorant nummos tinnitu. hoc est crepitu illo quem nummus illis reddit. (Et si notasti.) id est in animo tuo designasti. (Que forent sequenda.) quia tantum bona honesta. (Et uicissim.) i. eduerso notasti. (Que uitanda.) i. fugienda forent. (Notasti in qua.) i. priora. (Creta.) nota alba. (Et mox hæc.) i. deinde hæc posteriora. (Carbone.) nota nigra. ut que honesta sunt creta alba: que uero turpia carbone nigro notentur. (Horati?) i. sermone. creta an carbone notandi. (Et si presso lare.) i. cum habeas rem familiarem angustam. (Es modicus uoti.) i. non concipis inanes spes: sed modica. i. mediocriter optas. (Et si es dulcis amicis.) i. non accibus. non difficilis et intractabilis. (Et si iam nunc.) i. aliquando. (Astringas.) i. contineas et claudas. (Granaria.) horrea in quibus frumenta asseruaf. (Et iam nunc laxas.) i. aliquando aperias et soluas. hoc est si das quibus et quando non oportet: et non das quibus et quando non oportet: quod utrumq; liberalitatis est. (Et si possis transcedere.) id est pretere et calcare. (Nummum fixum in luto.) q. d. si potes continere foedidos questus. et est sumptum et ludo puerorum qui sero nummo in luto transeuntes se ad illum demittentes risu iocose eludunt. (Horatius primo epi.) quo melior seruo quolibet sit auarus in triumphis firmum cum se demittit ob asiam. (Nec gluto.) id est quasi gluto possis. (Non sorbere saluam mercurialem.) id est spei lucrandi inbiare. Nam mercurius deus lucri et mercatorum est: saluam igitur mercurialem dicit translatio sumpta ab ijs: qui uiso cibo deliciarum saluam in ore versant. (Cum uere dixeris.) i. hæc superiora: que dixi. (Ad ea sunt et teneo.) id est omnia que modo dixi te explicata sunt: possideo. (Esto liber ac sapiens.) uera illa libertate que sapientie coniuncta est. (Horatoribus et ioue dextro.) id est humano et diuino iure tibi stipulantibus: et fauentibus. (Sin tu cum fueris.) sensus est: si tu uitiosus es atq; perinde seruus. repeto et aufero a te que supra concessi: cum dixi. (Esto liber ac sapiens.) dicit itaq;. (Sin.) pro sed si. (Retines pelliculam ueterem.) id est mores antiquos: et priores: quia nibilo magis emendatus es. (Et pollitus fronte.) id est boni uiri speciem ostentans et pre te ferens. (Seruas sub pectore.) id est adhuc in corde retines. (Uulpem.) id est insipientia uappa uino euano quam syllabe quantitas obfret. infra. uentantibus rubellum ex baller uapida lesum pice sessilis obba. (Uulpem astutam.) id est callidam malignitatem qualis vulpi in apologis attribuitur. (Cum fueris paulo ante nostræ farine.) id est vnus ex imperita multitudi ne quales nos sumus: quod poeta de se dicit: ut de alio possit liberius dicere: per farinam aut hominis conditionem significat. Juuenalis. (Danisq; tui nouisse colorem.) Si inquam talis es nunc qualis fuisti ante: hoc est uitiosus et malus cum uelis uideri bonus. (Repeto ate: que dederam supra.) cum dixi esto liberq; ac sapiens: quonia illa dabam uirtutibus quas in te putabam esse. (Et reduco funem.) i. contra ho ad me quasi per funem: quod antea tibi tollendum pmiseram.

helleborum: cum uelociter sumitur

Vergilius

De marin? Delicerta et eius fabula.

Horati? pro co qd deponere pudorez

talus

Horatius

Horatius

Juuenalis

SATIRA.

(Null tibi concessit.) Et subdit causam cur ab illo tollit nomē liberi ac sapiētis est. (Quia ratio) .i. prudētia. (Null cō-

In malino
lāsiā nō in
trabit sapia.

Nil tibi concessit ratio, digitum exere peccas.
Et quid tam paruum est: sed nullo farre litabis.
Hæreat ut stultis brevis ut semuncia recti.
Hæc miscere nefas. nec cum sis cætera fossor.
Tris tantum ad numeros satyri mouere bathylli:
Liber ego: unde datum hoc sumis tot subdite rebus?
An dominū ignoras: nisi quem vindicta relaxat?
I puer: & strigiles Crispini ad balnea defer.
Si increpuit: cessas nugator: seruitium acre
Te nihil impellit: nec quicquā extrinsecus intrat
Quod nervos agitet: Sed si itus & in iecore agro
Nascuntur domini: qui tu impunitior exis:
Atq; hic quē ad stragiles scutica & mer^o egit herilis.
Mane piger stertis: surge inquit avaricia. eia
Surge. negas: instat. surge inquit. nō queo: surge.
En quid agam: rogitas: en saperdas aduehe pōto.
Castoreum. stupas. hebenum. thus. lubrica coa.
Tolle recens primis piper e sitiente camelo:
Verte aliquid. iura. sed iupiter audiet. eheu

Horatius

Horatius
Vergilius
Juuenalis

Adartialis

Horatius

Julius pollux
Vergilius
Juuenalis
Vergilius
Horatius
Dilinus

QVINTA

o vare) .i. o stulte 7 a via recta distorze. nā id significat varus vt sepe dixim⁹. (Si tēdis) .i. perferas. (Uuere cum ioue) .i. scōm pcepta religionis q nos iurare vāt. (Perages) .i. viues. (Contentus terebrare salinū) vasculū salis per qd victū tanem intelligim⁹. vt supra. purū 7 sine labe salinū. digitū terebrare dicit: qz cū parū salis est in fundo sa-

Vare regustatum digito terebrare salinum
Contentus perages: si uiuere cum ioue tendis.
Iam puer is pellem succinctus: & oenophorū aptas
Ocyus ad nauem. nihil obbat quin trabe uasta
Aegæum rapias: nisi sollers luxuria ante.
Seductum moneat. quo deinde insane ruis: quo?
Quid tibi uis: calido sub pectore mascula bilis
Intumuit: quam nō extinxerit urna cicuta.
Tum mare transfiliat: tibi torta canabe fulto.
Coena fit in transtro: ueientanumq; rubellum
Exhallet uapida læsum pice sessilis obba.
Quid petis: ut nummi quos hic quincūce modesto
Nutrieras: peragant auidos sudore deunces?
Indulge genio. carpamus dulcia: nostrum est
Quod uiuimus. cinis & manes. & fabula fies.
Viue memor loci. fugit hora. qd loquor: inde est.
En quid agis: duplici in diuersum scinderis hamo.
Hūccine an hūc sequeris: subeas alternus oportet
Ancipiti obsequio. dominos alternus oberres.
Nec tu cum obstiteris semel iustatq; negaris
Parere imperio: rupi iam uincula dicas.

strum funib⁹ anchorarijs sustētas. (Et obba sessilis) vas cui⁹ fund⁹ est latior dicta sessilis a sedēdo sicut lactuca sessi-
lis a vergilio i priapeia dicit: q folia sup terre faciē expādit. (Exballet tibi) .i. effudat. (Rubellū ueientanū) .i. uini q
uis rubellanus q abundat ueijs oppido nō longe ab vrbe roma. Adartialis. sed ueientani bibis fer crassa rubelli. Lo-
lum la libo. iij. ueientana inqt vna nō ita rubet vt aminea: a q colore rubellane nuncupant. eedēq; fecenie q plus q
eetere fecis habeant. (Læsum pice) .i. vitiatū 7 corruptū: qz oia cōdimēta vinū naturale corrūpunt. (Istic vapida)
.i. insipida 7 q vni sapore facit euanesce: qd maxime vt inqt i dilinis. piper ex hispania facit. (Quid petis?) tātis te
laborib⁹ exponens. (At nūmi peragāt) .i. pleāt. (Deunces auidos) .i. vndecim ptes ex sūma equestri qz tu aues 7
cupis. (Sudore) .i. tuo imodico labore nauigādo. (Quos) .i. nūmos. (Nutrieras) .i. aueras (Dic) romē siue i pa-
tria. (Quincūce modesto) .i. mediocri aut honesto lucro. ac si dicat. melius fuit quincuncem romē lucrari sine labore:
quā deuncē hoc est duplū 7 eo amplī nauigatōis labore. (Indulge genio) .i. ad voluptates luxuria hortatur dicens.
(Da operā genio) .i. voluptati. (Est aut genio de generatione vt pot⁹ vt Adartian⁹ capella inqt: qz cū primū quis
genit⁹ fuerit mox eidē copulaf: placabaf aut florib⁹ vt esse m⁹ memores breuitatis vite: q per flores significat: binc
dare operā genio dicitur. i. voluptati: qz vt ait Adartialis. ipē iubet mortis nos meminit deus. (Carpamus dulcia)
.i. arripiam voluptates. (Istic est qd vni) Adartialis. 7 solū hoc ducas qd fuit esse tūm. vnde sequit. (Cinis 7
manes) .i. in que hō post mortē resoluif. (Et fabula) idest ea que poete de mortuorū laruis fingunt. Horatius. i. car-
iam te nō pmet fabuleq; manes. Horati⁹. viue memor qz sis cui breuis. (Fugit hora) .i. idest tēp cito labif. (Qd lo-
quor) dicit luxuria. (Inde est) idest ex fuga spis. Horati⁹. dū loquimur fugit inuida etas. (En quid agis?) vba sunt
poete inātis ei qui in deliberatione post⁹ est: sciquaf ne auariciā an luxuriā. q. d. difficilis est deliberatio. (Sequeris
hūc dūm) .i. auariciā. (An hūc) .i. luxuriā. (Istic scinderis) .i. distraberis. (In diuersum) .i. ptes diuersas 7 cōtrarias
(Duplici hamo) qz si piscis q a duob⁹ piscatorib⁹ hamo distrabere. (Istic oportet) .i. necesse ē. (Et tu alter⁹ sube-
as) .i. alternatim 7 vicissim dñis succedas. (Ancipiti obsequio) .i. dubio seruitio: qm alterutri seruitū est cū simul am-
bob⁹ seruire nō possis. (Et alter⁹ oberres dños) .i. alternatim se qris dños illiq; obediās. (Istic tu cū semel ven-
sus est. nō sufficit semel a vitijs cōtinuif se: cū vna dies nō faciat homē foelicē aut miserū. (Istic tu dicas ego rupi
iam vincula) .i. expediui me a seruitio voluptatis aut auaricie. (Cū semel obstiteris) .i. cū semel restiteris animi pty-
bationib⁹. (Et negaris parere) .i. obedire. (Imperio) illius vitij dominātis tibi. 7 (Iustat) .i. instat tibi iperati.

oem phorū .i. p
vasista para vino

urna vasista era
ouo citro

trastroz .i. p oz d
bārode galē

annabis .i. p oz
d. annomo

quincūce .i. p oz
dūo ioris delibē

operatio partes d
bzo

Sessilis vas

Adartialis

Lol: mela

Dilinius

Adartian⁹

capella.

Adartialis

Horatius

Horatius

SATIRA.

Nam hoc facere non est vendicare se in libertate...

Nam luctata canis nodum arripit; ast tamen illi, Cum fugit a collo trahitur pars longa catene...

Horatius,

Horatius

Handwritten marginal note in Latin script.

Juvenalis

Horatius

Plutarchus

Plutarchus

Vertical column of marginal notes on the left side of the page, providing commentary on the main text.

Sexta

quod propterea tibi faciendum est. (Et senes aprici)...

Aprici meminisse senes: quid pulchrius? at cum Herodis uenere dies: unctaque fenestra...

Stobaeus

religio timori contenta est. (Sabbato recitata)...

Admonit iam bruma ad salicium bassum poetam...

Martialis

Reverendissimus

Juvenalis

Martialis

Juvenalis

Cicero

Martialis

Quintilianus

Juvenalis

Juvenalis

Juvenalis

Quintilianus

Scriptores musici

Handwritten note at the bottom of the page.

SATIRA

beralitate: dum prius romani illi veteres parsimonia obseruauerint: dicit igitur: beatus in philosophos. (Ita sit). i. sic uiuere ut vos philosophi precipitis. i. laute et opipare. (Foemisece). i. romani prius qui foenum secabant. (Uitiarunt). i. corruerunt pultes. nam simplices cibi et naturales corrumpti dicuntur cum aliquid illis additur. ut supra hoc sibi corrupto casiam dissoluit oliuo. (Unguine crasso). i. pingui pultibus adhibito. (Istosqua) hoc nostrum sape.

Varro Columella

Iuuenalis

Martialis

Mania e por la cr uana del pa de Mania magna por la uana del abuelo Spartachus is por por pmo y po de cr uana ex or pma uisa de cr ma toa Porosia pos. pns por a bialito prouptis pris por la bis iecta d'clung. i. por la quita deca Ouidius pro boule az lugur es ara inffoma

Pedanius Iuuenalis Cicero

Doctores graios. ita fit: postquam sapere urbi Cū pipere & palmis uenit nostrū hoc maris experts. Foemiseca crasso uitiarunt unguine pultes. Hac cinere ulterior metuas: at tu meus haeres. Quisquis eris: paulum a turba seductior audi. Obone num ignoras: missa est a caesare laurus Insignem ob cladem germanæ pubis: & aris Frigidus excutitur cinis: ac iam postibus arma: Iam clamydes regum: iam lutea gausapa captis Effedaq; ingentesq; locat coesonia rhenos. Diis igitur genioq; ducis centum paria ob res Egregie gestas induco. quis uetat: aude. Væ nisi coniuues. oleum: artocreasq; popello. Largior, an prohibes: dic clare. nō audeo inquis Exoffatus ager iuxta est. age: si mihi nulla Iam reliqua ex amitis: patruelis nulla: proneptis Nulla manet patru: sterilis matertera uixit: Deq; auia nihilum superest: accedo bouillas: Cluuiumq; ad urbi: preesto est mihi manius haeres.

Sexta

(Progenies terræ). i. culus parentes ignozatur. Cicero ad artium. hinc terræ filio nescio cui comittere epistolā fan tis de rebus nō audeo. (Quære ex me). uerba sunt poetæ ad lectorem: ostendētis qua uia se manius illi herede moni toremq; insinuat. (Quære ex me). i. si queras. Quis mihi quartus sit pater). i. atauus. (Haud pro mpte dicā). quia uir tenemus nomina eorum quos nō nouimus. unde et appellationes ipse maiorum nostrorum nomina nō habent. uita ad auos. itaq; dicit si atauo. (Hadas unum). i. abauum. (Et item unum). qui nomie etiam cōmuni et appellatio car ret. (Jam et filius terræ). ac si dicat per inde est ac si vn' ex illis terrigenis sit: qm nomia ueritate obliterata sunt. (Et ita hic manius) quem dixi terræ filii. (Erit mihi auunculus maior). i. pro auie meæ frater. (Istosqua) fere. uel quasi. (Ritu generis). i. ex serie maiorū meorū. (Qui prior es). in captatores senem inuicitur poeta dicit. (Cū qui es prior) etate. cur a me petis scribi heres. hoc eni significat cur postis me lampada in decursu. et est sumptū ex Lucretio libro. ij. de rerū natu ra. ubi sic ait. quasi curiores uita lapa da tradunt: significās mortalū successio nem: ut quia idem homo numero cōscr uari nō potest cōseruet in specie filijs im pellētibus parentes: atq; illis uantibus locum filijs: que madmodū auctore bygi nio exprometibi consuetudine curiores lampada quaticentes sic curabant: ut pri mus defatigatus lampada secūdo: secū dus tertio: et ita alij alij straderent. huius quoq; cōsuetudinis Cicero. iij. ad beren num meminit. ad qd etia; alluist Varro libro. iij. de re rustica nō curfu lampada ti bi trado. i. nō tibi cōdo. (Sum tibi mer curius). uerba sunt captatores insinuan tis se in alterius heredem successore moq; dicit eni. (Ego sum tibi mercurius). i. lu cri tui auctor: quia ex mercatura lucrū in mercuriū referē. (Nemo deus huc ego

Progenies terræ. quære ex me quis mihi quartus Sit pater: haud prompte dicā. tñ adde etiam unum: Vnum etiam: terræ est iam filius: & mihi ritu Manius hic generis prope maior auunculus exit. Qui prior es: cur me in decursu lampada postis. Sum tibi mercurius. uenio deus huc ego: ut ille Pingitur. an renuis: uin tu gaudere relictis? Deest aliquid summæ. minui mihi: sed tibi totū est Quicquid id est: ubi sit fuge quære qd mihi quondā Legat stauis. neu dicta reponere paterna. Foenoris accedat merces: hinc exime sumptus: Quid reliquū est: reliquū: nūc nūc impēsus unge Vnde puer caules. mihi festa luce coquatur Vrtica: & fixa fumosum sinciput aure. Ut tuus iste nepos olim satur anseris extis: Cum morosa uago singultiet inguine uena: Patriciæ immetat uulua: mihi trama figuræ

id est ad te uenio deus uerus. (Et ille pingitur). quasi uelit dicere pingitur et nō est uerus. An renuis? subaudi fauo rem presentis numinis: et qui tibi demonstrat: que madmodū de beas rem familiarē augere? (An tu gaudere) uerba sunt iheros ad captatores tuū. (Cū). pro uis ne tu. (Gaudere relictis). i. relinquēdis a me post mortem: ac scribi he res a me: nō debes exigere rationē rei familiaris neq; prescribere mihi que madmodū debeas impēsus facere. (Deest aliquid summæ). i. patrimonio a maioribus meis accepto. (Sed minui mihi). i. in utus meos consumpsi. (Sed quic quid id est). subaudi quod reliquū est mihi. (Id tibi totum est). i. totum tibi relinqū. (Fuge quære). i. preterea noli a me rationē exigere. (Ubi sit). subaudi legatū. (Quod stauis) de quo supra dic agendū stauo. (Legat mihi). i. re liquerat noie legati. (Neu reponere mihi dicta paterna). i. ne repetas illa quibus pater me solitus est me quondam mo nere. (foenoris accedat). uerba captatores uel potius eius qui iam est designat heres (Accedat inquit merces foe noris). i. quod pro foenoris mercede datur ueniat in rationem. (Horatius quinas hic capiti merces exigit. i. uisuras. (Hinc). i. ex hac mercede uisuras. (Erit me sumptus). subaudi quos facis quotidie. (Quid reliquū est?) id est restat quo patrimoniu augeatur. (Reliquū?) uerba per sū pro indignitate rei erumpētis in exclamationē contra suū heredē Dicit igitur repetens quod ille dixit reliquū. reliquū: ac si dicat: hoc expectabā a te: ut etiā ex eo qd ex uisuris mihi pro ueniret: me admoneres patrimoniu augere? (Iam nunc). ex eo quod futurus heres dixerat indignatus iherosus conuertit se ad seruū obsonatore dicens. (O puer nunc nunc unge caules). i. uinctum hoc est rem pinguem adde cau libus. (Horatius. unge si caules oleo meliore caputq; coeperis. (Adibi festa luce). sensus est propterea debeo ego parce uinere atq; genium meū defraudare: ut heres meus perdit ac luxuriose aliquādo uiuat: dicit igitur. (Vrtica) id est parui precei herba. nam et genus quoddā vrticariū inter edulia numeratur. (Loquatur mihi festa luce). q. d. in di ebus profectis uir esset id tollerabile. igitur multo minus in festis. (Et sinciput fumosum). i. porcini capitis frustum ad sumū seruatum. (fixa aure). clauo. f. unde ad sumū pendeat. (Ut tuus iste nepos). i. luxuriosus et ganeo. et loqui tur iherosus ad se ipm. aut tuus nepos. id est successor et heres. (Olim satur anseris extis). i. iecoribus anserinis que in delicijs apud antiquos habebātur. Iuuenalis. anseris ante ipm magni iecur. et Horatius. pinguis et ficis pastus iecur anseris albi. de anseris iecore multa etiam plinius. (Cum uena inguine uago). i. in mēbrū genitale quod ueno sum est. (Horatius. nam simul ac uenas inflamat terra libido. (Inguine uago). i. inguinis uagi. id est quod passim et indifferenter et concubitis uagos fertur. (Singultiet). quoniam Aristotele medicisq; auctoribus: seminis effusionem spiritus precedit: quo genitalia turgescunt. (Immetat). i. semen quasi uenam effudat. (Horatius. securus ne ditior aut forme melioris metat eodem. (Vulua patricie). i. in uulua. (Vergilius. id clamor celo. (Patricie). aut dicit id est nobili et a patribus hoc est senatoribus originem ducenti. (Horatius ex uerbis mutonis. (Iam quid magno prognatus deposeo consule cumū: uelatumq; stola. (Adibi trama). sensus est ego parsimonia macerescam. ut ille nimio sumptu pinguescat. trama uero appellat ossa. ueruos. cartilaginē et pellem: perinde ac si corpulentia sit flamen. aptioris me fuisse translatio si contrario flamen dixisset pro eo quod trama posuit: nam eo modo se habent ossa et uerua ad corpa.

Lucretius

Licero Varro

Horatius

Horatius

Iuuenalis

Horatius

Horatius

Vergilius

Horatius

SATIRA

lenam quo stamen ad trama sine subteg me: dicit igitur. (Trames figure). i. corporis species sit mihi reliqua. i. relin
quatur. Vel dic per bypallage. (Trama figure. i. figura trame: 7 no trama. Ac si dicat similitudo corporis 7 no cor
pus. 7 hoc modo translatio pulchre quadrabit. (Alit illi). i. beredimeo. (Uenter popa). i. pbago 7 gulosus 7 qua
les deniq; erant victimarij. i. ministri sacroru qui pope dicebantur. Propertius libro. iij. succinctiq; calent ad noua sa
era pope. Spartianus quoq; in vita gete. petcauit inquit hostiam popa noie. Antonius. 7 Suetonius in caligula ad
mota inquit altaribus victima succinctus
caligula poparu habitu elato alte maleo
cultrarium inactauit pro quo medose le
gatur pparu. (Tremat omento). i. pin
gui palpitet. ea enim que prepinguis sut
palpitant 7 tremunt: est aut omentus vt
diximus pingue illud quo intestina inuol
uuntur. cotinerurq;. (Vende animas).
indignater eos arguit qui se periculis et
laboribus exponit: vt amplu beredibus
patrimoniu relinquat. (Vende animam
luero). i. obijce vita piculis ppter lucru.
(Merecare) mercaturam exerce. (Et sol
lers). i. diliges. (Excute). explore 7 inue
stiga. (Omne latus mundi). mundi late
ra proprie sunt septetrio 7 meridies: sed
7 oriens 7 occidens latera quoq; dici possunt. 7 sic omne lat.
id est ad pascendu 7 alendu. (Cappadocas pingues). seruos ex capadocia qui grandes 7 proceri erat aptiq; lecticis
ferendis. Martialis. quid te cappadocu ser onus esse iuuat. Idem alibi. nec de cappadocu eques catastis. Horatius
quoq; mancipijs diues eget cris cappadocer. (Catasta rigida). locus erat vbi serui expositi erat venditioni. a ca
testao qd est expono. Martialis. no de plebe domus nec auare verna cataste. Idem alibi. sed quos arcanes seruant ta
bulata cataste. Tibullus. barbara gypsatos ferre catasta pedes. est ergo catasta vbi serui venales custodiuntur: sicut
ergastulu vbi serui operi faciundo in agro. quare illa martialis auara. Tibullus barbarā. i. crudelem. Persius rigida
id est duram appellauit. (Rem duplica). i. patrimoniu. (feci iam triplex). verba sunt auari. i. triplicauit. (Jam mihi
quarto). i. patrimoniu quater multiplicatu. (Jam decies). i. decuplatu. (Redit in rugam) sumptu a folle suae mari
sippio quod cu no est plenu rugas contrahit sic auarus: quia vt ait Juuenalis. crescit amor numi quantu ipa pecunia
crescit: semper bebet aliquid vacuu quo pecunias receptet. Dicit igitur Persius in persona auari satyram claudes.
(O chryssippe depinge vbi sistam). hunc locu pbilippus beroaldus. hoc eni acceptu illi referedu est: primus ppter
aliozu opinionone enarrauit. Chryssippus naq; auctore laertio pauli apostoli conciuus Cleatis discipulus: siue vt alij tra
dunt pceptor dialecticus nobilis: quattuor scripsit libros: quos de fortis hoc est vt Cicero interpretatur aceruis si
ue acerualibus argumētis. in quibus gradatim procedebat in infinitu: id quod fieri prohibet dialectici 7 philosophi.
de his aceruis Sidonius in hendecasyllabo chryssippi potuisset ex aceruo. 7 Martianus capella chryssippus cumu
let: propriu consumat aceruu dicit igitur auarus qui nullo acquirendi sine satiatus est. (O chryssippe depinge). i. pre
scribe mihi. (Ubi sistam). i. cessabo 7 terminu facia. Tu inquit. (Inuentus finitor tui acerui). i. qui in fortis illis argu
mentationibus que videbantur progredi in infinitu aliq; tamen modu sine inuenisti. Adodus aut diuiciarū vt Sene
ca in epistolis inquit primus sit habere quod necesse est: proximus quod satis est. Nam cum sint instrumenta debent
ex primo politicoz Aristotelis esse proporcionata fini.

Sit reliqua: ast illi tremat omento popa uenter;
Vende animę lucro. mercare: atq; excute follers
Omne latus mundi: ne sit præstantior alter.
Cappadocas rigida pingues pauisse catasta,
Rem duplica. feci iam triplex. iam mihi quarto;
Jam decies redit in rugam. depinge ubi sistam
Inuentus chryssippe tui finitor acerui.

FINIS.

Propertius
Spartianus
Suetonius

Martialis
Horatius
Martialis
Tibullus

Tibullus

Juuenalis

Cicero
Sidonius
Martianus
capella.

Seneca
Aristoteles

Aelii antonii nebriffensis gramatici in. A. persii flac
ci satyras perlucida indagatio fausto omine est ex
plicata: ac insuper annotationes cum eiusdem poetę
uita & satyrę expositione: per eundem recognita ac
lucide approbata. nuper hispalis: nunc rursus Salmã
ticę non minori q̄ hispalenses diligentia atq; exacta in
dustria (ut liuoris inops quisq; facile noscere ua
let) castigatioriq; acuciori qua potuerit admota
lima: extitit luculentissime impressa. Anno christi
anę salutis q̄rto post. M. ccccc. pridie calēdas Iunij.

Lans deo.

VITA PER SII

Persius flaccus in thuscia volatras patriam habet auctore Eusebio ipseq; in vltima saryrarū inquit: cū inquit
mib inunc ligus ora in teper. Hibernatq; mecum mare qua latus ingens dant scopuli 7 multa litus se valle rece
ptat. lunai portū est opere cognoscere ciues. Nam luna vt Strabo 7 Plinius inquit thuscie portus est igitur poe
ta se thuscum affirmat: cū dicat hibernatq; mecum mare: ubi Persius natus est Liberi imperij anno. xxi. post redempto
ris dñi de nri passionē tertio anno. at etatis sue anno mortuus. xxx. anno nono Maronis imperij. Et cum litterarū cau
sa romā venisset annos egressus pueritię conuato pbilosopho in disciplinā se tradidit vt inquit. cum primū pauido cu
stos mihi purpura cessit. bullaq; succinctis laribus donata pependit me tibi supposit teneos tu suscipis annos so
cratico conuato sinu. que summa pietate coluit 7 obedientia. imprius minutij macrim brazieri equestris ordinis princi
pis maxima vsus est amicitia. poetā cesium bassum lyricū etiā nō mediocre dilexit. satyras sex mira quadā carminis
suauitate mira deniq; maiestate scripsit. in quibus summa ipsius ingenij virtus iudicatur. quas nunc inter manus affide
re legimus atq; tractamus. 7 quāuis vnus sit liber in hoc vere glorię tamen plurimū meruisse quis dubitat: 7 sit buie
titulus sententiarū liber: quandoquidē littera plus nerui quā sua carnis habet. de quo Pbilippus beroaldus in eius
oratione. multe res sunt.

QVID EST SATIRA.

Satira genus carminis est (vt Diomedes placet) maledicū ad hominū vitia carpēda dictū: teste Plinio libro. v.
nata. bisto. a satyro animali: quod de homine nil presert (beato Psidoro etimologiaz libro. xij. attestate) quā
figurā habitatq; in recessu canopeq; insule in cōsibus etimopie. 7 scdm festū ita diffinitur. Satira gen? cibi est ex va
rijs rebus conditū. 7 est genus carminis in quo de rebus multis disputatur. vnde satyra bene vocitata est eo qd audie
tes saturēt. Alij alia prout voluntas tulit iactant ita dicentes. Satyra a similitudine satyrozū dicta est 7 bene dicunt
nam illi leues: nudidicaces: 7 capri pedes appellatur: ubi vero poetę leues: ad vitia taranda sunt: que in oium hominū
vsu describūtur: vel qd facile vno in aliud cito vitium inuebūtur. nudi: qm̄ clare aperteq; reprehendant. dicaces: quia
abunde dicant. capri pedes: qm̄ sicut capra fetidū 7 turpe animal est: ubi similiter de turpibus 7 rebus vilibus: hoc est
vitiosis scribere cōsueuerūt. finis tamē satyre est: 7 poetarū satyrozū opinio: carpere prauos hominū mores: eosq; in
virtutē adducere cupientes: ubi aut satyrici poetę quattuor sunt. quozū primus apud latinos insigne laudē Lucilius ad
eptus est. Sed purus magis. magisq; tersior. Quintiliani iudicio Horatius. Secundus persius. at vero vt Boetius
de scolarū disciplina capitulo pmo ait ipso durior ac seuerior: nā vt Bernardus inquit Persij flacci editio durior sub
audi fuit q̄ Horatij tam stilo: q̄ etiā vitiorū reprehensione. quartus vero Juuenalis. lepidissimus quidē poeta in mi
nori auctoritate (digressitate tamen satyre seruata) eiusq; carminis venustate tenēdus: inter hos lucretiū sunt qui annu
merare velint. horū aliq; ab indignatione incipiūt. vt Horatius 7 Juuenalis. Horatius ab interrogatiōe vt qui sit me
cenas. Persius ab exclamatione. O curas hominū. Lucretius ab vtroq; simul. i. indignatione 7 exclamatione. O va
rias hominū mentes. hęc satis. de eiusdē vita satyrę expositione.

Epigramma Antonii carrion in Persii flacci comētari
os per eruditissimū atq; elegantissimū magistrum An
tonium nebriffensem nuper editos.

Qui cupis errores varios depellere persii:
En tibi iam superis magnus apollo uenit.
Qui ueterum sensus aperit sine sentibus ullis:
Quicquid & obscurum prisca tullere uiri.
Omnia iam splendent: quæ nō percepta fuere:
Perlege: iurabis tu quoq; crede mihi.
Liuor edax abeat: sis iudex rectus in omni:
Nam sic Antonio laurea ferta dabis.
Si placet hinc alios scriptores perlege quot sunt:
Laurea ferta dabis: laurea ferta dabis.
Hunc lege: hunc sapias: lector studiose libellum:
Qui tibi sub paruo codice plura feret.
Ergo uale Antoni laus nostri & gloria seclij.
Et me discipulum docte magister ama.
At iuuenes gratis animis properate senesq;
Discite ab Antonio uerba latina uiro.

Lutius flaminus siculus Antonio nebriffensi suo beneagere & gaudere.

Vanta in te semper fuerim beniuolentia correptus Antoni doctissime: non minus ex nostris litteris cognoscere quam ex amicis tuis apertissime poteris: quem semper & laudandum: & ab omnibus existimari esse maximis honoribus habendum. Cuius cum mulatae dignitati id minime obesse debet: quod uiuit. Solet enim uulgi dimissis recentioribus operibus uetustiora sectari. Quod si istis lege (ut ita dicam) quadam temporis debetur: non tamen desperet: posse nostra saecula prodesse: quae non minus illis: & ad inueniendum & ad ornate dicendum acutiora iudicia gignunt: dum modo ueri querendi defatigatio nostros non agrauet. Spes etiam futuri emolumentum ad hanc rem uidetur non mediocrem sibi causam uendicare: quamuis mores hominum potius senescere quam fructus: & humana sint omnia uirtuti subicienda: ipsaque per se sit potius quam per aliud expetenda: hoc solo tamen praecio iuuandi posteris contenti tamen honor ipse omnium corporis fortunaeque bonorum potissimus: atque uirtutis praemium elegantes uiros nescio quomodo suscitatur: & ad nanciscendam gloriam stimulis quibusdam erigit. At quanto paruo praecio nostri nunc homines habentur: tanto minora studia his temporibus insurgunt. Quod si fabio laudi datum esset (ut ait Cicero) quod pingeret: nonne multos etiam apud nos futuros polycletos: & parthasios fuisse: honos alii artis: omnesque incendimur ad studia: gloria. iacentque ea semper: quae apud quosque improbantur. Vberimum sane uirtutis alimentum est honor. quod si tu inter eos quos nunquam uidimus: foras floruisse: non solum libros tuos frequentiori studio lectitarem: sed miro te & uidentem & compellam desiderio rapere mur. Plurimum sane assidua conueniendi consuetudo apud uulgi auctoritatis detrahit: quam raritas ipsa incredibili quadam cupiditate cumulat. Hinc deprauato illiberalique more praesentis honor atque gratia satietate languescit. Quod mecum saepissime reputans: soleo uir doctissime: non nullorum singulari impudentiam detestari: qui te hominem admiratione dignissimum: quem nobis dono quodam: audire: uidere: complecti contigit: non modo non admiranter: sed nescio quo potius uiperino ueneno lacessunt: atque exulcerant: quod non minus prauum: malignum: irreligiosumque remur: quam ueritate ipsam: prauitate quadam inculcare. Ad quos profecto zoilos homeromasticosque plectendos Tholomeus ille non immerito desiderat. Quos canes obscenos suesque lutulentos: cum ipsa tua opera pascunt: eorumque honori prospiciunt. Tamen ingratitude singulari caluniantes: ea ipsa & accusare: & taxare non cessant: quorum orationes (ut ait Cato) praeterfluere: sane metis est. & praesertim tuae uirtutis: quae aperte uidetur inuidiam superasse: & si qui adhuc pullulant: quod deesse non possunt uilitigatores eos etiam tua humanitate mitigabis: quippe minus malum est (ut ait Socrates in gorgia) perpeti iniurias a delinquentibus illatas quam inferre: si forte aliter eueniet: non est iniquo animo ferendum. Quippe nemo potest legem quasi calculum detrahentium linguis imponere: quando suspensio (ut uetus canit adagium) arborem elegimus. haec enim insanabilia sunt: nec expiare unquam haec quisquam posset. Quibus multo magis conduceret: ut tuo sub Marte: quem boni omnes & colunt & predicant: militantes mineruam tuam sitirent. Quae non minor doctorum uirorum: quam ex equo Troiano armatorum numerus profiliit: totamque Hispaniam linguarum uilitigine purgata romano dolatorio leuigasti: uerba putida poluisti: absoleta decorasti: peregrina fugasti: omnia tandem in latium nitorem redigisti: adeo

tibi linguam latinam liberis tuis iure quodam heritatio legare: ut hippocampus syderum doctrinam conueniret. Idque etiam poteris tibi: quod olim sibi Vergilii presagio palemon: adoperare. tecum scilicet in hispania natus litteras: tecum quoque morituras. Nonne mirandum est hominem hispanum tam romane loqui: non mediis fidius ipsas Athenas tam acticas: nec ipsos romanos tam latinos eorum pace dixerim. Gratulor sane nostris: cum te magis lingua nostra: quam sermo patrius oblectet: quo quantum ualeas: quando alieno polles: neque id coniectura eget. Cum in hoc insiticio: atque inducto tam praecleara opera perfeceris. Nam ut olim Cicero Romae graecam linguam traditur: dictante Apollonio detulisse: sic tu latinam in hispaniam. Cui etiam ad tua usque tempora interdictum fuerat: ne praescriptos italiae terminos praeterderet: nunc tandem te praecio: alpium eminentiam superauit: quod tibi plus honoris quam olim per alpes Anibali Cartaginensium imperatori ferocissimo exercitum in italia ductatum peperit. Tibi igitur corona debetur: qua quondam solebat ab hostibus uictoriae reportantes coronari. Tibi statuam ad futuram rei memoriam in excelso celebri loco erigi: ne huius eterni beneficium quod tuis contulisti: memoria depercat. de quo nulla gens: nulla littera: nulla tempora contitescunt: nec poterunt ulterius conuitiatores hispanos tuos conuicio lacessere: sordique barbarie obicere: cessabit sane cessabit illud: quod usurpari frequentissime solebat. uidelicet sapit hispanitatem. ut Quintiliano oratoriae facultatis facile principium hispanitatem nescio quam: Tito uero patauinitatem opponebant: sed potius dicet. Sapit urbis alinum. quod non est a tuis paruifaciendum: quos a tanto iurgio magno tuo cum honore liberaisti: qui si uirtute bellica equestribusque militibus omnibus facile praestatur: ut apertissimo nobis argumento est gallo: ipetus: quem ita nuper strenuam quadam industria compresserunt: ut galli: qui olim dulcedine uini pellecti in italia diuenterunt: nunc quasi ad macellum deuenire iudicentur. Itaque non se minus militia poterunt: quam te uiro & eruditissimo: & utique humanissimo gloriari. Quem tanti nostri sancti homines merito faciunt: quanti Varronem ueteres illum: non minus etiam omnibus gratus: quam Atheniensibus ille: quem tu cum incredibili quadam suauitate sermonum: tum uel praecipue stilo assequeris. Cuius caratharismos ita acticus & emunctus est: ita floridus & succulentus: ut adipali quadam largitate lectores opimet. Et ex tuo ore homerici senis mella profluere (ut adriano ait Plinius) quae uero scribis: complere apes: floribusque innectere uideantur. Mira adepol est scriptis tuis dulcedo miraque suauitas: quorum gratiam cumulat sanctitas scribentis. Cuius exornatae illustrandaeque causa profiteor me deinceps praecone assiduam. Non ut dignitati tuae possim aliquid astruere. Cuius te cumulatum nunc apud hispanos assecutum: mox apud omnes gentes habiturum prospicio. Sed ut nostri in te singularis amoris argumentum appareat: & ut id quod ipsa tua uirtus postulat: breuiter perstringere: quod fieri minime posse arbitror. Quis rem tantam paucis absoluet: nec tu unquam eris satis bene laudatus: quis te sanctior: doctior: grauior. Video sane imaginem quadam in te praecae frugalitatis aspicere. nil tam abditum: tam abstrusum: tam reconditum: quod tibi non luce clarius insulat. Quem iure optimo rerum omnium thesaurum appellandum existimo: quantum in te sit exemplorum: quantum antiquitatis praetereorum. Cuius ita auctoritas increbuit: ut nihil sit quod discere uelimus: quod tu docere non possis. Qui uirtutem tuam non de pannulis existimas: ut qui sapientiae studium habitu corporis praesentunt superficie tantum nitidi: ipso tamen animo nigrescunt: nec sunt tales: quales uideri uolunt. nec re uera sapientiae amatores: sed opinionibus dumtaxat extrinsecus decorati. istarum quoque qui sub sole uruntur: atque colorantur: tu uero nec a populiferumone pedes. sed a recte facto petere

mercedē stude. Quē nequidē ulla ab incredibili studio cupiditas detorquet; id tñ cōtinuo sollicitat: ut plures re: opera: cōsilio iuues; atq; tuos hispanos preclarissimis monumentis tuis illustres. Quæ & si mlt̄a sunt; erūt tñ multo plura futura si uita suppetet; nec unq̄ scri-
ptorio calamo parces; quin tibi imortalē prius gloriā; tuis uero nō mediocrem utilitatē paries. Est ne aliquid quod magis libero homini cōueniat q̄ posteritati cōsulare; utq; poste-
ris aliquādo fuisse uideatur; ne una cū mortali corpore eius memoria depereat. Sed poti⁹ cū mortuus fuerit; de ip̄o homines non sciant; quo circa nō est negligendū a nobis (ut ait Plato) sed curam habendū tēporis subsequētis; sit enī natura quadā ut ignauissimi hoīes nihil curant; quæ sit de illis futura opinio. Probatissimi autē uiri cuncta faciunt; quo in fu-
turis sæculis bene de se loquētes homines audiāt. Quā ego inquit Plato Dionisio cōiecturā facio; esse aliquē sensum iis qui mortui sunt; rerum nostrarū quoniā optimi animi sic forte diuināt; deterrimū autē nequaq̄. Puto autē si liceret defunctis suā cōsuetudinē emendare plu-
rimā operā adhibētuos; ut meliores de se q̄ nūc opinioēs circūferretur. Hoc nobis quidē etiā nūc; fauente deo facere licet; ut tam factis q̄ dictis uera & optima; præsertim et quan-
tum ad studia nostra attinet; de nobis supersit opinio. Atq; nos ista curātes nil religiosius agere possemus; & negligētes nil prophanus. quippe tunc pluribus horis uiuimus (ut ait M. Varro) cū aliquid musitamur; at inertīe deditos somno uinoq; marcescētes poti⁹ mo-
ri q̄ uiuere dicimus. Cum uita nostra uigilia esse debet; & præteritarū rerum recordatio; ne semper repuerescere uideamur. Preclare igitur tēcū actum ē; qui nullis laborib⁹ peperc-
isti; dum liberi hominis officium gereres. modo grāmatices insti-
tutiones; ut pueri ad fru-
ges deuenirent cōponēdo; modo poetarū archana enucleando; quorū mentem arduum est (ut ait Plato) diuinare. Et præsertim satyrogaphorū; qui stomacho quodā eorum indigna-
tionē expectorāt; modo eorum mentē acrimonia quadam propalantes; modo eam ip̄am nō sine maximo artificio tegentes. Inter quos (si fabio credim⁹) etiam uno libello nō medio-
crem sibi uidetur laudem cōparasse Persius; cui⁹ nasum satyricūq; uenenū; ita ut mihi ui-
dere uideor; aperuisti; ut nequidē ullo p̄ceptore nūc egeat; tuq; mihi uisus es uir quidem di-
gnus maioribus illis antiquis; cuius sum plurimum ingenio delectatus. Delectat sane me nūc etiam poe-
sis; quāuis altiora me nunc studia teneant; tamen poetica ip̄am ab ineūte ætate; a Cicerone didici religiose uenerari. Quam Plato etiam iuuenibus ediscendā præci-
pit; ut poetarum facundia ip̄i peritiores reddantur. Sequere igitur & quātum potes; in co-
quoq; labora; ut sint opera; studio; labore tuo doctiores hispani tui; & oblatrantes canes fu-
catosq; litteris; quos tua præsentia turbaret; omittamus. Qui refractis pudoris & reueren-
tiæ claustris; ex qua mala oībus omnia & radicibus herent & pullulāt; te ī alienis uestigiis in istis cōmentariolis insistere blaxterant. Quod si ita est; quid est q̄ Ciceronem tantopere legamus; qui rem ip̄am a Platone sibi mutuatus; suam tātum huic dispositionē atq; facun-
diam adiunxit; At id nequidē uitiū datum est Theophrasto; cum tractat locos ab Aristote-
le ante tractatos. quid obstat iisdem de rebus alia ratione cōpositis ornate splendideq; scribere; q̄ multis posset hæc uanitas coargui; sed non est digna; de qua uerba faciamus. at si isti (ut Catonis uerbo utar) maledictores cessantē calamū sopitūq; leonem suscitent. Sentiet quantum nostræ uis ualebit amicitia; quamuis non liceat (ut a Cicerone didici) peregrinum hominem in aliena republica esse curiosum. Verumtamen ob tuam tutandam am-
plificandamq; dignitatē; uitam ipsam non minus libenter q̄ fortunās meas effunderem.

ADRIANO
ADRIANO
ADRIANO

reca n
e mlt̄a

reca n

reca n

reca n

reca n

reca n

reca n

reca n

reca n

reca n

reca n

reca n

reca n

reca n

reca n

reca n

reca n

reca n

reca n

reca n

reca n

reca n

reca n

reca n

reca n

reca n

reca n

reca n

reca n

reca n

reca n

reca n

reca n

reca n

Handwritten notes in a cursive script, possibly a later addition or a marginal note.

